

**ELEKTRONİK HABERLEŞME
SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Strateji Geliştirme
Dairesi Başkanlığı**

Şubat - 2013

SAYI-62

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	i
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	1
ALMANYA	1
FRANSA.....	6
İTALYA.....	8
KORE	9
İSVEÇ.....	10
İNGİLTERE	11
İRLANDA.....	14
HOLLANDA.....	15
İSPANYA.....	16
ABD	16
2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER.....	21
BEREC	21
ITU.....	22
CEPT	23
OECD.....	25
GSMA.....	26

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

ŞEKİL 1: ALMANYA'DA GENİŞBANT SEKTÖR ÖNGÖRÜLERİ	1
ŞEKİL 2: ALMANYA'DA KENTSEL ALANLARDA BÜYÜME.....	4
ŞEKİL 3: ALMANYA'DA GENİŞBANT ABONE ÖNGÖRÜSÜ (BİN)	5
ŞEKİL 4: İNGİLİZ 4G İHALESİNDE SATILAN BANTLARIN SPEKTRUM DAĞILIMI	13
ŞEKİL 5: İNGİLİZ 4G İHALESİNDEN SONRA İŞLETMELERİN TOPLAM SPEKTRUM DAĞILIMI	13
ŞEKİL 6: NISAN 2012–TEMmuz 2013 MOBİL SONLANDIRMA ÜCRETLERİNDE KADEMELİ DÜŞÜŞ	16
ŞEKİL 7: MİNİMUM EMEK MALİYETİ.....	26

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

ÇİZELGE 1: İTALYA GENİŞBANT STRATEJİLERİ KAPSAMI	8
ÇİZELGE 2: BÜYÜK AVRUPA ÜLKELERİNDE 4G İHALE GELİRLERİ KARŞILAŞTIRMASI.....	12
ÇİZELGE 3: İNGİLTERE'DE 4G İHALESİNE KATILAN MOBİL ŞEBEKE İŞLETMELERİ.....	12

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin tecrübelerinden istifade edilmesi ve gündemlerinin takip edilmesi amacıyla söz konusu ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme sektörlerindeki gelişmelerden derlenen “Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve kamuoyuna duyurulmaktadır.

2013 yılının ilk bülteninden itibaren, düzenleme konularında önemli yere sahip Avrupa ülkelerinin takibine devam edilmekle birlikte, aynı zamanda ABD ve Kore gibi özellikle genişbant altyapılarının gelişmiş olduğu ülkelerdeki düzenlemeler ile elektronik haberleşme sektörüne ilişkin uluslararası kuruluş ve birliklerin gündemlerinin de takip edilmesinin katkı sağlayacağı düşüncesiyle, bu tür kuruluşlar ve yukarıda zikredilen ülkelerdeki gelişmelere de bültende yer vermeye başlanmıştır.

Bu kapsamda; 2013 yılı Şubat ayı bülteninde Almanya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya, İspanya, ABD gibi ülkeler ile CEPT (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations, Avrupa Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Konferansı), ITU (International Telecommunication Union, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği), BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications, Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Grubu), OECD (Organization for Economic Cooperation and Development, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) ve GSMA (GSM Association, GSM Birliği) gibi uluslararası kuruluş ve birliklerdeki gelişmelere yer verilmiştir.

Bu bültenin hazırlanmasında genel olarak; Cullen International Telecom Big Five Update ve BMI Europe Telecommunication Insight raporlarının yanı sıra ilgili ülkelerin düzenleyicilerinin ve uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfalarından faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2013 Şubat Ayı Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteninde yer alan gelişmeler aşağıda özetlenmektedir:

- Almanya'da Deutsche Telekom (DT), ulusal sabit hatlı telefon ve genişbant şebekesinden ayrıştırılmış hatlar için diğer operatörlere uyguladığı ücretleri yükseltmek amacıyla izin başvurusunda bulunmuş ve Vodafone Almanya, geniş kentsel alanlara odaklanmayla kapsamını 40 milyon kişiden 50 milyon kişiye artıracığını belirterek, 4G-LTE şebekesi için 2013 yılı yatırım planlarını açıklamıştır.
- Alman Die Welt gazetesine göre, Alman Ekonomi Bakanı Phillip Rösler, yerleşik telekom işletmecisi DT dahil olmak üzere devletin hisselerinin bulunduğu şirketlerin özelleştirilmesini hızlandırmayı planladığını bildirmiştir.
- Fransa'da 20 Şubat 2013 tarihinde hükümet, 30 Mbps indirme hızının üzerindeki genişbant hizmetler için yeni kapsama hedeflerini sunmuştur. Söz konusu hedeflerin 2013 yılı sonunda yayımlanması beklenen Fransa'nın yeni sayısal planında yer alması beklenmektedir.
- Fransa düzenleyici kurumu ARCEP, sabit ve mobil işletmecilerin yatırımları ve şebeke yayılımlarına ilişkin olarak her üç ayda bir veri toplayacaktır. Bu tür bir veri toplamanın amaçlarından biri olarak 3G/4G ve sabit yeni nesil erişim şebekelerinin gelişiminin takip edilmesi olarak ifade edilmektedir.
- ARCEP'in yayımladığı rehberine göre bir binaya ilk fiber döşeyen işletmeci kurulum ve bakım maliyetlerini karşılamak durumunda olacaktır. Söz konusu hüküm, birden fazla hanenin olduğu binalar için geçerli olacaktır.
- İtalya'da Kalkınma Bakanlığı, 900 milyon avro (237 milyon avro'su özel fon) değerindeki projeler için ihale çağrılarının 2013 yılı Mart ayında başlayacağını duyurmuştur.
- Kademeli olarak hizmete verilen 800 MHz bandındaki 4G mobil şebekesi sayısal karasal TV alıcılarında enterferansa neden olmaktadır. Bu nedenle, bir kamu yönetimi araştırma enstitüsü olan Ugo Bordoni vakfı sorunları bildirmek ve teknik destek almak isteyen TV izleyicileri için bir yardım hattı ve web sitesi kurmuştur.

- Kore’de dünyanın ilk mobil faturalı ulaşım kartının 2013 yılının 2. çeyreğinde tanıtılacağını Kore İletişim Komisyonu web sayfasında yayınlanmıştır. Böylece, ulaşım kartı akıllı telefona taşınmış olacaktır.
- İsveç Posta ve Telekom Ajansı PTS, 2010 sonbaharında genişbant projelerini ortak finansmanla desteklemeye başladığından beri, kırsal bölgede bulunan yaklaşık 35.000 ev ve işyeri fiber altyapı üzerinden genişbant kullanmaya başlamıştır.
- İngiliz hükümeti 13 Mart 2013’e kadar genişbant için kullanılan yer altı ve yer üstü hatların planlanmasına ilişkin düzenlemelerin yumuşatılmasını öngören teklifleri değerlendirecektir. Mevcut düzenlemelere göre telekomünikasyon hatları sadece yer üstü hatların hâlihazırda var olması ve başka bir alternatifin bulunmaması durumlarında toprak üstünde kalabilmekte, bunun dışındaki tüm telekomünikasyon hatları yerin altına gömülmek durumundadır.
- İngiltere’deki 4G ihalesi 20 Şubat 2013 tarihi itibarıyla sona ermiş olup, İngiltere düzenleyici kurumu OFCOM kazanan 5 işletmeciyi son işlemlerini 1 Mart 2013’e kadar tamamlamaları şartıyla açıklamıştır.
- OFCOM mobil şebekelerdeki hizmet kalitesinin seviyesi hakkında tüketicilere daha doyurucu bilgi verebilmek için olası kalite ölçüm metotlarını değerlendirmekte ve ilgili taraflardan 1 Nisan 2013’e kadar görüşlerini talep etmektedir.
- İrlanda’da genişbant kullanımındaki artış, yerleşik işletmeci Eircom’un mali görünümünün iyileşmesine destek vermektedir. Ancak yerleşik işletmeci, maliyet azaltıcı tedbirleri uygulamaya başlamasına, sabit ve mobil genişbant pazarlarında büyümesini sürdürmesine rağmen, hâlâ ana gelir kalemlerinde artış sağlayamamaktadır.
- Hollanda’da Kasım 2012’de gerçekleştirilen Hollanda 4’üncü nesil spektrum ihalesinde tekliflerin toplamı 3,8 milyar avro seviyesinde gerçekleşmiştir. Ancak daha şimdiden bazı işletmeciler ihalede teklif ettikleri miktarın finansmanını sağlayamayacaklarını bildirmişlerdir.
- Yerleşik işletmeci KPN 4N spektrumunun 120MHz’lik kısmı için 1,35 milyar avro ödemeyi kabul etmiş ancak daha önceki vaatlerinin aksine hissedarlarına bu yıl kâr payı veremeyeceğini açıklamıştır.

- İspanya’da yeni mobil sonlandırma ücretleri Orange, Telefonica Moviles, Vodafone ve Xfera için 1 Mart 2013 tarihinden 1 Temmuz 2013 tarihine kadar geçerli olacaktır.
- FCC’nin Tüketici ve Devlet İlişkileri Bürosu (CGB) Amerikan tüketicilerinin hayatlarını kolaylaştırarak olası mağduriyetlerini azaltmak amacıyla çalışmalarına devam etmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek noktasında yapılan çalışmalardan bir tanesi de FCC ile Amerikan rekabet otoritesi Federal Ticaret Komisyonu (FTC) arasında yapılan bir protokol gereği 22 yıldır organize edilen Ulusal Tüketici Koruma Haftası çalışmalarıdır. Bu yıl 3-9 Mart 2013 tarihleri arasında yapılacak olan söz konusu organizasyonda her iki kuruluş koordineli bir kampanya yürüterek tüketicileri telekomünikasyon sektöründeki hakları konusunda bilgilendirerek daha fazla bilgiyle daha doğru karar vermeye yönlendirmeye çalışacaktır.
- FCC 2010 yılında Amerikan yerli kabilelerinin kabile topraklarına yayın yapmasını kolaylaştırmak ve bu tür radyoların sayısını arttırmak adına bir ilke kararı almış olup bu kararın adı “Kabile Radyosu Önceliği”dir. Kabile Radyosu Önceliği’ne göre yerli kabilelere ve yerli kabile tarafından sahip olunan kurum ve kuruluşlara AM ve FM bantlarında radyo yayını yapmak için daha kolay lisans verilecektir.
- CEPT’in Elektronik İletişim Komitesi/Numaralandırma, Adlandırma ve Adresleme Çalışma Grubuna (ECC/WG NaN) bağlı Teknik Düzenleyici Sorunlar Proje Ekibi (PT TRIS), 19 Şubat 2013 tarihinde Londra’da Eve Kadar Fiber (Fiber-To-The-Home/FTTH) Konseyi Konferansı’nda bir çalıştay düzenlemiştir. Çalıştay, 40’ın üzerinde konferans delegeşi ile yüksek katılımlı bir toplantı olmuştur.
- Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), “Economic Policy Reforms 2013: Going for Growth” adlı ekonomi raporunu kamuoyuna açıklamıştır. OECD Genel Sekreteri Angel Gurría tarafından yapısal reformlar konusunda OECD’nin bayrak raporu olarak adlandırılan rapor OECD’ye üye ülkeler ile Brezilya, Çin, Hindistan, Endonezya, Rusya ve Güney Afrika’yı kapsamaktadır. Raporda kalıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme ile elde edilecek refah artışının ancak yapısal reformlarla mümkün olacağı ifade edilirken, yaşanmakta olan ekonomik krizin etkisiyle çok sayıda ülkenin yapısal reform sürecini hızlandırdığı tespitine yer verilmektedir.

- Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Grubu (BEREC), Çek Cumhuriyeti'nin sabit telefon sonlandırma hizmetleri piyasasına ilişkin olarak yeni bir ortak fikir belgesini kabul etmiştir. Söz konusu belgede, Avrupa Komisyonu'nun, Çek Cumhuriyeti düzenleyici kurumu CTU'nun taslak tedbirlerinin uygulanması halinde iç pazar için bir engel oluşturacağı şeklindeki endişelerinin yersiz olduğu ifade edilmektedir.
- ITU tarafından yayımlanan son verilere göre, dünyada, bilgi ve iletişim teknolojilerine (BİT) yönelik talep hâlâ kuvvetli bir şekilde devam etmektedir. Söz konusu yukarı yönlü harekette, genişbant internet kullanımının artması etkili olmaktadır.
- GSMA tarafından düzenlenen Mobil Dünya Kongresi (Mobile World Congress) İspanya'nın Barselona şehrinde 25-28 Şubat 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Kongreye 200 ülkeden 72.000'in üzerinde katılımcı iştirak ederken, 1700 şirket kongrede hizmet ve ürünlerini tanıtmaya fırsatı bulmuştur.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

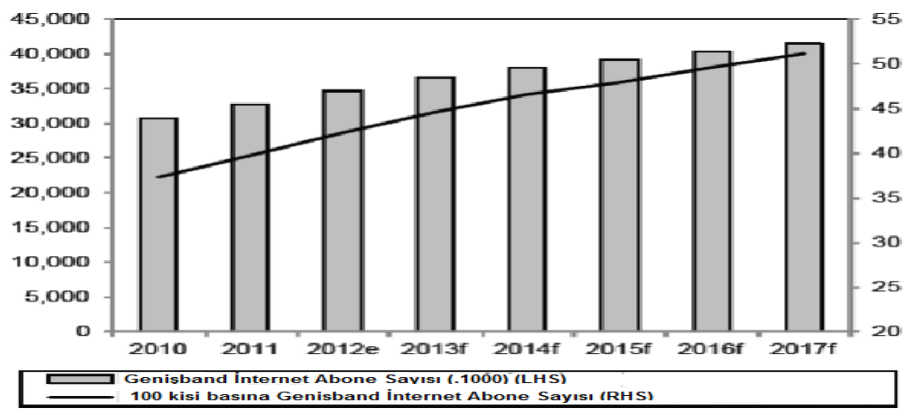
ALMANYA

1. Deutsche Telekom'un YAPA Ücretlerinde Rakiplerini Bezdiren Artış Talebi

Deutsche Telekom (DT), ulusal sabit hatlı telefon ve genişbant şebekesinden ayrıştırılmış hatlar için diğer operatörlere uyguladığı ücretleri yükseltmek amacıyla izin başvurusunda bulunmuştur. Başka şeylerin yanı sıra, yerleşik işletmeci Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen iddialı genişbant gelişme hedeflerini karşılamak için artan gelire ihtiyaç duymaktadır. Beklendiği üzere, bu istek kendi müşterilerine ulaşmak için hala DT'nin altyapısına bel bağlayan alternatif işletmecilerden olumsuz eleştiri çekmiştir.

Yerleşik işletmeci; daha yüksek hız, daha gelişmiş hizmetler konusunda tüketicilerden ve işletmelerden gelen artan talebi karşılamak için, piyasa koşullarının daha kapsamlı incelenmesinin bir parçası olarak kendi ayrıştırılmış yerel ağ (YAPA- Yerel Ağın Paylaşımına Açılması) ücretlerini mevcut 10,08 avro seviyesinden 12,37 avro seviyesine yükseltmek için Federal Şebeke Kurumu'ndan (BNetzA) izin istemiştir. Mevcut oran Haziran ayında sona erecek ve yeni ücretin üç yıllık bir dönem için yürürlükte olması beklenmektedir. Bu dönemden sonra mevcut oranların bir üç yıl daha uzatılması seçeneği de düşünülmektedir.

Şekil 1: Almanya'da Genişbant Sektör Öngörülleri

Kaynak: BMI, İşletmeciler, ANGA, BNetzA, BREKO, BUGLAS

YAPA, Alman pazarında yerleşik işletmeci ile rekabet amacıyla sabit hat piyasasına yeni girenleri teşvik için bir araç olarak 1990'ların ortalarında sunulmaya başlanmıştır. Aylık belli bir ücret ödeme karşılığında, alternatif işletmeciler kendi şebekelerini inşa edinceye kadar müşterilerine hizmetlerini sunmak için yerleşik işletmeciden hat kiralayabilmektedir. Son 15 yıl içinde, geniş ve farklı yelpazedeki rakip işletmeciler giderek artan şekilde bu yolla Alman tüketicilere hizmet ve fiyatlandırma genişliği açısından daha fazla seçenek vererek piyasaya girmiştir. İşletmecilerin birçoğu fiber optik ve kablosuz iletişim teknolojisini kullanan kendi bölgesel ve yerel şebekelerini inşa ederken, geniş bir kısmı hala DT'nin hatlarına dayanmaktadır. 2012 yılı Eylül ayında, DT'nin yaklaşık olarak 9,5 milyon YAPA bağlantısı olduğu rapor edilmiştir ve bu nedenle YAPA ücretlerinde keskin bir artış alternatif işletmecileri oldukça sert şekilde etkileyebilmektedir.

Büyük şehirlerde ve kalabalık nüfus merkezlerinde eve/binaya kadar fiber teknolojisi (FFTH/FTTB) konusunda çok büyük yatırımlar yapan alternatif genişbant işletmecilerinin bir araya geldiği BUGLAS derneğinin üyeleri, şu anda üçüncü taraflara kendi şebekelerini YAPA konusunda kiraya verme konumunda oldukları için YAPA ücretlerindeki artışı açıkça desteklemektedir. Ancak, birçoğu BREKO ve VATM gibi dernekler tarafından temsil edilen ve kendi şebekelerini inşa etmek için yeterli sermayeye sahip olmayanlar ücretlerin artmasının yeni ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ve yeni müşterilere ulaştırılması bakımından kendileri için özendirici olmayacağını ve bunun genişbantın yaygınlaşması konusunda Avrupa Komisyonu'nun planlarına ters düşeceğini belirtmektedir.

Ayrıca, ülkenin mobil şebeke işletmecileri (O2, Vodafone ve E-Plus), mobil taşıyıcı ve çekirdek iletim platformları kendileri için önem taşıdığından ve yeni oluşan birbirini tamamlayıcı sabit hat/genişbant işleri bu değişiklikten az da olsa etkileneneği için artışa karşı çıkmaktadır. Nitekim Vodafone zaten DT'nin şebekesine erişmek için bir yılda yaklaşık 500 milyon avro ödediğini ve YAPA ücretleri için önerilen %25 artışın genişbanta yatırım için olumsuz etki yaratacağını açıklamıştır.

Bu parametreler, olgun genişbant pazarlarında adil rekabetin sağlanması konusunda düzenleyicilerin hassas bir denge kurmaları gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Rekabet fiyatları aşağı çektiği için yerleşik işletmeciler geliştirme maliyetlerini telafi etmenin

yıllar alacağı oldukça pahalı altyapıya rakiplerinin erişimini sağlamak için tarifelerin yeniden dengelenmesine gerek duyarlarken, alternatif oyuncular giderek kalabalıklaşan ve hizmet kalitesine odaklanan piyasalarda devam eden yatırımları dengelemek için mali teşviklere ihtiyaç duymaktadırlar. Business Monitor International (BMI); Alman düzenleyici kurumunun YAPA ücretlerinin yükseltilmesi konusunda ikna olacağını ancak DT tarafından talep edilenden biraz daha düşük bir oranı kabul etmesinin olası olduğunu, artış ile baş edemeyen işletmecilerden bazılarının pazardan çekilmesi veya birleşmesi olasılığı olduğunu ancak geniş kapsamlı rekabetçi dinamiğin gereğinden fazla etkilenmeyeceğini ileri sürmektedir.

BMI ayrıca 2012 yılında 34,38 milyon olan sabit ve mobil genişbant abone sayısının 2017 yılına kadar 40,39 milyona ve penetrasyon oranının ise %41,9 'dan %49,7'ye yükseleceğini öngörmektedir.

2. Vodafone'nin Şehirlerde LTE Hizmetini Sunmaya Başlaması

Vodafone Almanya, geniş kentsel alanlara odaklanarak kapsamını 40 milyon kişiden 50 milyon kişiye artıracığını belirtmiş ve 4G-LTE şebekesi için 2013 yılı yatırım planlarını açıklamıştır. Yatırımın daha yüksek gelirli kentsel alanların kapsanmasına odaklanmasını sağladıktan sonra, bunu kırsal kapsama alanının tamamlanmasının izleyeceği ifade edilmektedir.

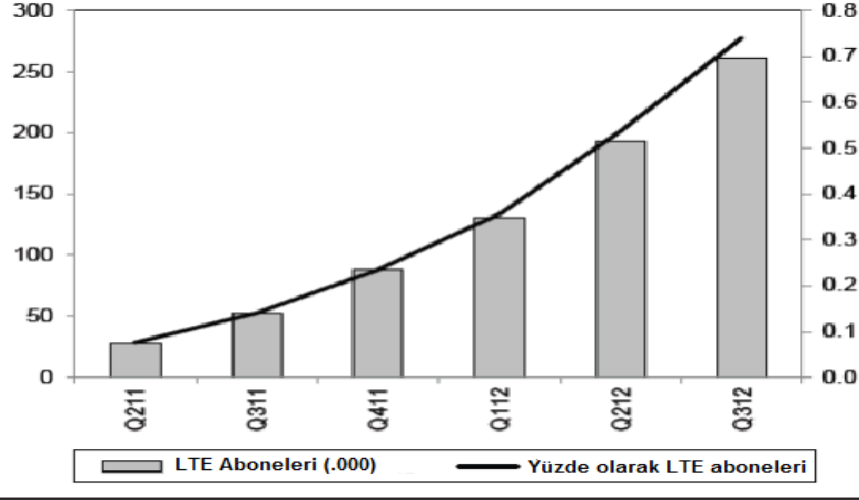
Vodafone Almanya'nın CEO'su Jens Schulte-Bockum; LTE şebekesinin Mart 2013'ün sonuna kadar, Almanya'nın 100.000'den fazla nüfusa sahip olan 81 ilinin tümünü kapsayacağını açıklamıştır. Kapsamada artışı başarmak için, Vodafone 2013 yılının birinci çeyreğinde 1.000 LTE baz istasyonunu daha kullanıma sunarak toplamda 5.500 LTE baz istasyonuna ulaşmayı hedeflemektedir. BMI, daha yüksek gelir ve gelişmiş veri hizmetlerine tüketici talebinin mevcut seviyeleri nedeniyle büyük kentsel alanlarda LTE hizmetleri için daha fazla büyüme potansiyeli olduğunu belirtmektedir.

Vodafone, LTE spektrumunun lisansına eklenmiş kapsama gerekliliklerinin bir parçası olarak daha şimdiden 50.000'den fazla nüfusa sahip olan 120 şehir ve kasabayı kapsadığını ifade etmektedir. BNetzA; T-Mobile, Telefónica Almanya ve

Vodafone'nin, 2012 yılı Ekim ayında 13 gerekli bölgenin 12'sinde kendi kapsama yükümlülüklerini yerine getirdiğini açıklamıştır.

Şekil 2: Almanya'da Kentsel Alanlarda Büyüme

Vodafone Germany LTE Aboneleri (.000) ve Toplam Abonelerin %'si Olarak

Kaynak: BMI, Vodafone

Vodafone'nin verilerinden 2012 yılının üçüncü çeyreğinde LTE abone sayısının toplam mobil abonelerinin %0,7'sine denk gelen 260.000'e ulaştığı görülmektedir. Bu aboneliklerin 232.000'inin kendi sabit hat hizmetleri abonelerinin yerini alanlar (DT'nin sahip olduğu bakır altyapı üzerinden sunulan hizmetlerden Vodafone'ye bırakılan) olduğu düşünüldüğünde bu değer, Vodafone'deki hayal kırıklığını göstermektedir.

Vodafone, artık ileri teknoloji ürünleri için gelir ve talebin daha fazla olduğu büyük kentsel alanlara daha yoğun şekilde odaklanabileceği için, BMI büyümenin hızlanmasını beklemektedir. Almanya'da ARPU değerleri yıllardır düşük olduğundan, daha yüksek katma değerli LTE abonelerinin artması, Vodafone ve diğer işletmeciler için önemlidir. BMI; kentsel LTE yayılımının, işletmeciler için önemli bir destek sağlayacağı ve mobil sonlandırma ücretlerindeki indirimler ile ses ve SMS gibi geleneksel hizmetlerin IP ikamesi nedeniyle karşı karşıya kalınan çoklu tehditlere karşı koymada işletmecilere yardımcı olacağı yorumunu yapmaktadır.

Daha yüksek hizmet gelirlerinin yanı sıra, LTE teknolojisi, Kuzey Avrupa'daki eşdeğer pazarlara göre Almanya'da daha büyük bir potansiyelin var olduğu en son teknolojiye sahip cihazlar nedeniyle daha yüksek gelirler için bir fırsat sunmaktadır. Oldukça

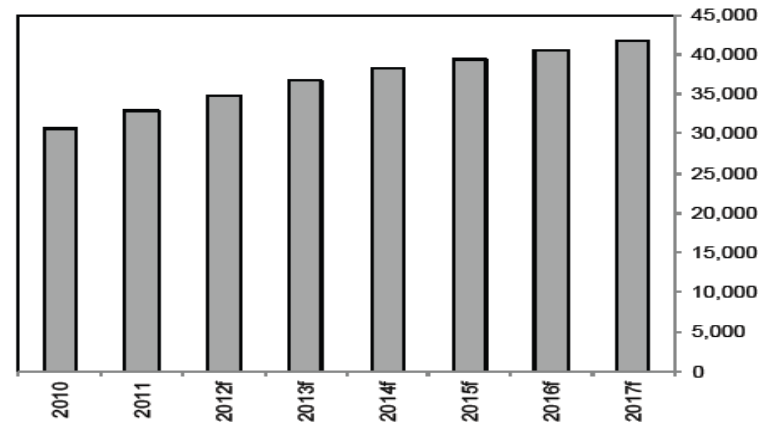
güçlü makroekonomik bir görünümü olmakla birlikte, en son işletmeci verilerine göre Almanya akıllı telefon penetrasyonunda da biraz geridedir. Örneğin, Vodafone Almanya, 2012 yılının ikinci çeyreğinde %28,2'lik akıllı telefon penetrasyonu bildirmiştir.

3. Özelleştirme Çalışmaları

Alman Die Welt gazetesinin haberine göre Alman Ekonomi Bakanı Phillip Rösler, devlet hissesinin %14,8 olduğu yerleşik telekom işletmecisi DT dâhil olmak üzere devletin hisselerine sahip olduğu şirketlerin özelleştirilmesini hızlandırmayı planladığını bildirmiştir. Hükümet, yükselen hisse senedi fiyatlarını ve devlet tahvilleri üzerindeki düşük getirileri sermayeye çevirme yoluyla hisseleri yatırımcılar için daha cazip kılarak hızlı satışlar yapmayı ümit etmektedir. BMI; özelleştirme için zamanlamanın Bakanlığın dokümanında bahsedilen işletmelerin bazıları için olumlu olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte, DT açısından, özel yatırımcıları caydırabilecek bazı risk faktörlerinin bulunduğu ifade edilmektedir.

Hükümet özelleştirme işlemlerine daha önce başlamış ancak 2008 finansal krizi sonrasında hisse fiyatlarındaki çöküş nedeniyle planlarını durdurmuştur. Hisse fiyatları yükseldiği ve devlet tahvillerinin düşük getirisi hisseleri daha cazip yaptığı için, Ekonomi Bakanlığı şimdi özelleştirmede fırsat yakalamayı ümit etmektedir.

Şekil 3: Almanya'da Genişbant Abone Öngörüsü (bin)

Kaynak: BMI, BnetzA, İşletmeciler

BMI; “T-System’in uzmanlığının ve onu lider küresel bir oyuncu yapmak için grup düzeyindeki stratejik odaklanmanın sonucu olarak orta vadede Deutsche Telekom için bulut bilişim, makinalar arası (M2M) haberleşme ve tele sağlık gibi alanlarda veri ve katma değerli hizmetleri taşımadan yarar sağlamanın önemli bir fırsat olduğuna, ancak kısa vadede Avrupa Telekom İşletmecilerinin geniş deneyiminden kaynaklanan belirsizliğin, Deutsche Telekom’u hükümetin olumlu piyasa koşullarında cazip fiyatlarda varlıkları satma arzusu ile uyumsuz hale getirebileceğine” ilişkin değerlendirme yapmaktadır.

1. Yüksek Hızda Genişbant İçin Yeni Hedefler

20 Şubat 2013 tarihinde hükümet, 30 Mbps indirme hızının üzerindeki genişbant hizmetler için yeni kapsama hedeflerini sunmuştur. Söz konusu hedeflerin 2013 yılı sonunda yayımlanması beklenen Fransa’nın yeni sayısal planında yer alması beklenmektedir. Buna göre;

- 2017 yılı itibariyle nüfusun %50’sinin ve
- 2022 yılı itibariyle nüfusun tamamının,

çok yüksek hızda genişbant internet erişimi kapsamına alınması hedeflenmektedir.

Hükümet, söz konusu planın önümüzdeki 10 yılda 20 milyar avro yatırım yapılmasını gerektireceğini düşünmektedir.

Söz konusu plana göre nüfusun %57’sinin işletmeciler tarafından kapsanması gerekmektedir (nüfusun yoğun olduğu 20 en büyük şehirde %20 ve nüfusun yoğun olmadığı ancak işletmecilerin fiber şebeke kurma konusunda ilgisini belirttiği alanlarda %37). Nüfusun kalan %43’ünde şebeke kurulumunun devlet yardımları çerçevesinde yerel yönetimler tarafından kurulması beklenmektedir.

2. Şebeke Kurulumu ve Yatırımlar ile İlgili ARCEP'in Veri Toplaması

Fransa düzenleyici kurumu ARCEP, sabit ve mobil işletmecilerin yatırımları ve şebeke yayılımlarına ilişkin olarak her üç ayda bir veri toplayacaktır. Bu tür bir veri toplamanın amaçlarından biri; 3G/4G ve sabit yeni nesil erişim şebekelerinin gelişiminin takip edilmesi olarak ifade edilmektedir.

ARCEP'in konuya ilişkin kararı uyarınca; 1 milyondan fazla aboneye sahip işletmeciler bu tür verileri gönderecek ve ARCEP teknolojiler ve şebekeler bazında her bir işletmeci için değil ancak toplu halde bu verileri yayımlayacaktır.

Mobil işletmeciler, yatırımlarının aşağıda belirtilen hususlarda yapıp yapılmadığını belirtmekle yükümlü olacaktır:

- Kapsama (yeni bölgelerde ya da yeni koşullarda hizmet sunulabilmesi),
- Kapasite (şebekenin coğrafi ayak izini değiştirmeden trafiğin yönetilebilmesi),
- Operasyonel koşullar (şebekenin düzgün bir şekilde çalışmasını teminen yapılan bakım çalışmaları).

3. Fiber Şebekelerin Sonlandırma Segmentinin Finansmanı

ARCEP'in yayımladığı rehbere göre bir binaya ilk fiber döşeyen işletmeci kurulum ve bakım maliyetlerini karşılamak durumunda olacaktır. Söz konusu hüküm, birden fazla hanenin olduğu binalar için geçerli olacaktır.

ARCEP'e göre fiber işletmecilerinin ve bina sahiplerinin sorumluluklarının netleştirilmesini teminen Telekomünikasyon Kanunu'nda çok sayıda değişiklik yapılması gerekmektedir.

Bu kapsamda ARCEP, optik kabloların ve bu kabloları birbirine bağlamak için kullanılan her türlü pasif cihazın kurulumu, yönetimi ve finansmanında binaya fiberi ilk götüren işletmecinin sorumlu olmasını önermekte, bununla birlikte tarafların, yeni barındırma tesislerinin (teknik odalar ve borular) finansmanı, kurulumu ve yönetimi konusunda serbestçe anlaşabileceklerini belirtmektedir.

1. Genişbant Projeler İçin İhale Çağrısı

Kalkınma Bakanlığı, 900 milyon avro (237 milyon avro'su özel fon) değerindeki aşağıdaki projeler için ihale çağrılarının 2013 yılı Mart ayında başlayacağını duyurmuştur.

- Temel genişbantın (≥ 2 Mbps), sayısal uçurumdan etkilenen 2,8 milyon (nüfusun % 4,6'sı) kişiyi kapsaması ve
- Yüksek hızlı genişbantın (30-100 Mbps) güney İtalya'da 4 milyon (nüfusun % 6,6'sı) kişiyi kapsaması hedeflenmiştir. Bu proje için devlet yardımı, 547,25 milyon avro olarak planlanan toplam maliyetin %70'ini kapsayacaktır.

Bu önlemler aşağıdaki çizelgede özetlenen İtalya genişbant stratejileri kapsamında yer almaktadır.

Çizelge 1: İtalya Genişbant Stratejileri Kapsamı

Genişbant Stratejisi	Hedef	Tamamlanma Süresi
Kırsal alan genişbant planı	Sayısal uçurumun kapatılması	2013
Ulusal genişbant planı	Ulusal bazda genişbant kapsama ≥ 2 Mbps	2013
Sayısal strateji planı (Yüksek hızlı genişbant)	AB Sayısal Ajanda hedefleri Ulusal bazda genişbant kapsama ≥ 30 Mbps Abonelerin %50'sini kapsama > 100 Mbps	2020

2. 800 MHz Bandında LTE ve Enterferans

Yavaş yavaş hizmete verilen 800 MHz bandındaki 4G mobil şebekesi sayısal karasal TV alıcılarında enterferansa neden olmaktadır. Bu nedenle, bir kamu yönetimi araştırma enstitüsü olan Ugo Bordoni Vakfı sorunları bildirmek ve teknik destek almak isteyen TV izleyicileri için bir yardım hattı ve internet sitesi kurmuştur.

Kalkınma Bakanlığı enterferansı ortadan kaldırmaya yönelik müdahalelerin TV izleyicileri için ücretsiz olacağını açıklamıştır. Mevcut yasa (201/2012) çerçevesinde 800 MHz frekansı tahsis edilen mobil şebeke operatörlerinin bu kapsamda alınacak

tedbirlerin masraflarını üstlenmeleri gerekmektedir. Bu konuda Bakanlığın Şubat ayında ayrıntılı kuralları kabul etmesi bekleniyordu ama bugüne kadar herhangi bir gelişme olmamıştır.

KORE

1. Dünyanın İlk Mobil Faturalı Ulaşım Kartı

Kore’de dünyanın ilk mobil faturalı ulaşım kartının 2013 yılının 2. çeyreğinde tanıtılacağı Kore İletişim Komisyonu internet sayfasında yayınlanmıştır. Böylece ulaşım kartı akıllı telefona taşınarak “Akıllı Mobil Yaşam” çağının açılacağı ileri sürülmektedir.

Kore İletişim Komisyonu, Arazi, Ulaşım ve Denizcilik İşleri Bakanlığı ve Ulsan Metropolitan Şehri arasında bu konuda bir antlaşma imzalanmıştır¹.

2. Yurtiçi Kablosuz LAN Güvenliğinde İlerlemeler

Kore’de yurtiçi Kablosuz LAN (Wireless Lokal Area Network, WiFi) güvenliğinde ilerlemeler yaşanmaktadır. Kore’de güvenli kablosuz LAN kullanım oranı %81,6’ya yükselmiştir. Güvenlik konusunda farkında olma oranı ise %81,8 olarak verilmektedir².

¹Konuya ilişkin detaylı bilgiye <http://eng.kcc.go.kr/user.do?boardId=1058&page=E04010000&dc=E04010000&boardSeq=35984&mode=view> linkinden erişilebilmektedir.

²Konuya ilişkin detaylı bilgiye <http://eng.kcc.go.kr/user.do?mode=view&page=E04010000&dc=E04010000&boardId=1058&cp=1&boardSeq=35753> linkinden erişilebilmektedir.

1. Genişbant Desteğinin Kırsal Alandaki Fiber Şebeke Kurulumunu Arttırması

İsveç Posta ve Telekom Ajansı PTS, 2010 sonbaharında genişbant projelerini ortak finansmanla desteklemeye başladığından beri, kırsal bۆlgede bulunan yaklaşık 35.000 ev ve işyeri fiber altyapı ۆzerinden genişbant kullanmaya başlamış veya fiber ۆzerinden genişbant kullanma koşullarını sağlamış bulunmaktadır.

Ekim 2010 tarihinden itibaren PTS pazar Őartlarının genişbant erişimine imkân tanımadığı kırsal alanlardaki genişbant projelerine ortak finansman sağlamaktadır. Destek, mali fon için başvuran yerel kalkınma grupları, belediyeler ve kasaba topluluklarını kapsayabilmektedir. Desteğin amacı, kırsal bۆlgelerde fiber altyapı ۆzerinden genişbant erişimini teşvik etmektedir. Hazırlıklar, bağlantı noktaları arasında genişbant için kanal dۆşenerek fiber kablonun basit ve maliyet etkin bir yۆntemle tesis edilmesini kapsamaktadır.

Ekim 2010 tarihinde desteğin başlamasından beri PTS, projeye toplamda 178,5 milyon İsveç Kronu (SEK) fon ayırmıştır. 2012 yılında pazar Őartları gereği fiber Şebeke ۆzerinden genişbant hizmeti verilemeyecek kırsal bۆlgelere ayrılan para 80 milyon SEK'tir. Buna ek olarak; 2013 yılında PTS projeye 160 milyon SEK'lik fon ayırmayı ۆngörmüřtür.

PTS, Kırsal Kalkınma Programı veya Kanallama (Canalisation) Yönetmeliği aracılığıyla ortak finansman yۆntemi kullanarak genişbantı desteklemektedir. Kırsal Kalkınma Programı İsveç Tarım Kurulu tarafından; kanallama desteği Örebro bۆlgesi Kamu Yönetim Kurulu tarafından yönetilmektedir. İlçe yönetim kurulları ve kasaba toplulukları tarafından destek başvurusunda bulunulabilmektedir.

1. Genişbant Şebekesinin Yaygınlaştırılması Konusundaki Dzenlemelerde Yumuşama

İngiliz hűkűmeti 13 Mart 2013'e kadar geniřbant için kullanılan yer altı ve yer űstű hatların planlanmasına iliřkin dzenlemelerin yumuřatılmasını űngűren teklifleri deęerlendirecektir. Mevcut dzenlemelere gűre telekoműnikasyon hatları sadece yer űstű hatların hâlihazırda var olması ve bařka bir alternatifin bulunmaması durumlarında toprak űstűnde kalabilmekte, bunun dıřındaki tűm telekoműnikasyon hatları yerin altına gűműlmek durumundadır. Daha da űtesi iřletmeciler telekoműnikasyon hizmetlerinin sunulması amacıyla yapacakları kabinler için mevcut yerel Őehir planlama otoritesinden űnceden izin almak durumundadır. Konu hakkındaki űneriler beř sene içerisinde toprak űstű hatların űzerindeki sınırlamaya ve kabinler için űnceden alınan izinleri kaldırmaya odaklanmaktadır.

Őneriler hűkűmetin 2015 vizyonu olan "Avrupada'ki en iyi sűper hızlı geniřbant Őebekesine sahip olmak" amacıyla uyumludur ve maliyetleri dűřűrerek geniřbant Őebekesinin yaygınlařtırılmasını hızlandıracaktır.

2. 4G Lisansı Almaya Hak Kazanan İşletmeciler

İngiltere'deki 4G ihalesi 20 Őubat 2013 tarihi itibariyle sona ermiř olup, İngiltere dzenleyici kurumu OFCOM kazanan 5 iřletmeciyi son iřlemlerini 1 Mart 2013'e kadar tamamlamaları Őartıyla açıklamıřtır. Kazanan iřletmeciler İngiltere'de hâlihazırda hizmet veren 4 mobil telefon iřletmecisi ve British Telecom'un bir alt Őirketi olan Niche Spectrum Ventures isimli Őirkettir. İhaleyi kazanan iřletmeciler 800 MHz ile 2.6 GHz arasındaki frekanslar için lisans alacak olup bu Őirketlerce yapılan toplam űdeme 2.4 milyar sterlindir (2.9 milyar avro). Bu miktar hűkűmetin sonbahar dűnemi tahmininde spektrum kazançları için űngűrdűęű miktar olan 3.5 milyar sterlin (4.3 milyar avro) rakamından gűzle gűrűlűr derecede dűřűktűr. Dięer bűyűk Avrupa űlkelerinde 800 MHz ile 2.6 GHz için yapılan 4G ihalelerinden elde edilen gelirler İngiliz 4G ihalesinin gelirleriyle karřılařtırıldıęında elde edilen miktarın İspanya

haricindeki diğer tüm ülkelerden göreceli düşük olduğu görülmektedir. Aşağıdaki çizelge bahsi geçen ülkelerdeki durumu İngiltere ile karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Çizelge 2: Büyük Avrupa Ülkelerinde 4G ihale Gelirleri Karşılaştırması

Ülke	Lisans Veriliş Tarihi	Verilen Bantlar	Ödenen Toplam Ücret
Fransa	Aralık 2011	Sadece 800	€2.6 Milyar
	Eylül 2011	Sadece 2.6 GHz	€0.9 Milyar
Almanya	Mayıs 2010	800 MHz ve 2.6 GHz*	€3.9 Milyar
İtalya	Eylül 2011	800 MHz ve 2.6 GHz*	€3.5 Milyar
İspanya	Temmuz 2011	800 MHz ve 2.6 GHz*	€1.5 Milyar
	Kasım 2011	800 MHz ve 2.6 GHz*	
İngiltere	Şubat 2013	800 MHz ve 2.6 GHz*	€2.9 Milyar

* Aynı ihale sırasında başka frekanslar için verilen ücretler düşülmüştür

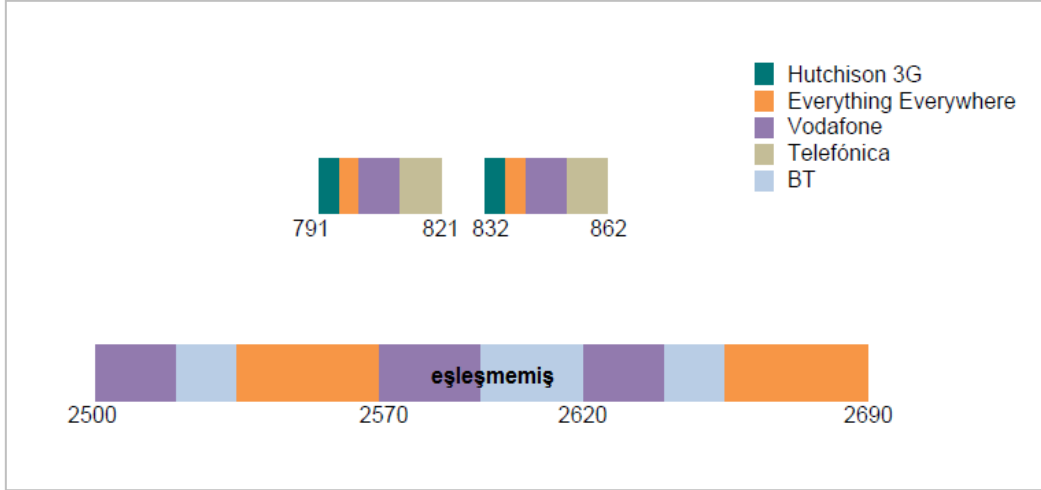
Kaynak: Cullen International

İhaleye katılan tüm mobil şebeke işletmecileri 800 MHz bandından spektrum alırken 2.6 GHz bandından spektrum alabilenler sadece Everything Everywhere, Vodafone ve BT'dir. Vodafone toplam 85 MHz ile ihaledeki en büyük frekans spektrumunu kazanırken, Telefónica 2017 sonuna kadar bina içinde %98'lik mobil genişbant kapsama alanı oluşturma yükümlülüğü içeren bir 800 MHz bloğuna sahip olmuştur.

Çizelge 3: İngiltere'de 4G İhalesine Katılan Mobil Şebeke İşletmecileri

Katılımcı	Kazanılan Spektrum		Toplam Maliyet
	800 MHz	2.6 GHz	
Everything Everywhere	2x5 MHz	2x35 MHz	£588.876m (€729m)
Hutchison 3G	2x5 MHz	-	£225.000m (€279m)
BT (Niche Spectrum Ventures Ltd)	-	2x15 MHz 20 MHz eşleşmemiş	£201.537m (€250m)
Telefónica	2x10 MHz		£550.000m (€681m)
Vodafone	2x10 MHz	2x20 MHz 25 MHz eşleşmemiş	£802.860m (€994m)
Toplam	60 MHz (2x30 MHz)	185 MHz (2x70 MHz ve 45 MHz eşleşmemiş)	£2,368.273m (€2,933m)

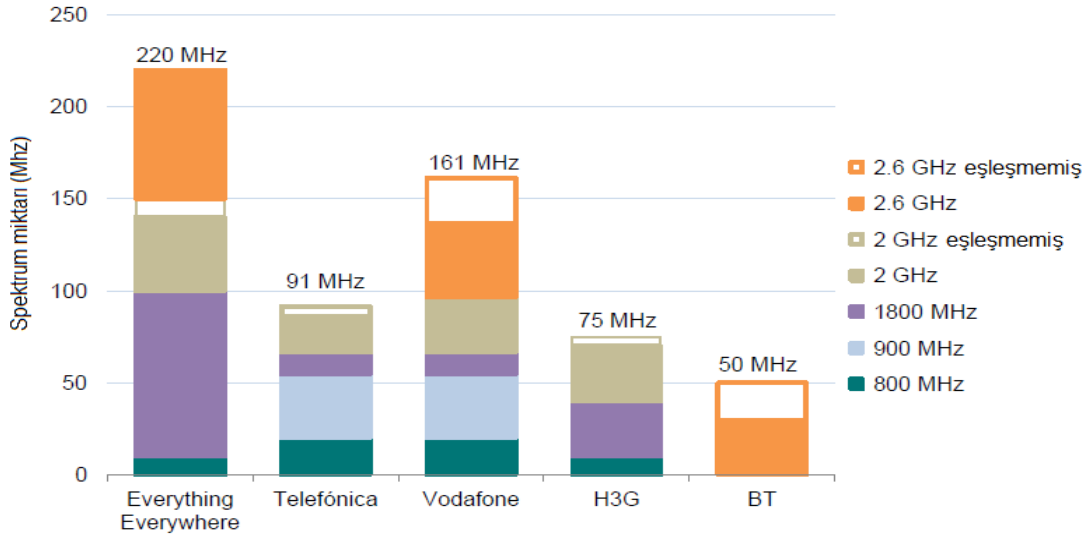
Şekil 4: İngiliz 4G İhalesinde Satılan Bantların Spektrum Dağılımı

Kaynak: Cullen International

İhalenin ardından Telefónica ve Vodafone'nin sahip olduğu 1 GHz'lik alt spektrum alanı söz konusu işletmecilere önemli bir avantaj sağlamaktadır ancak İngiltere'deki en büyük spektrum aralığına hala Everything Everywhere sahiptir.

Şekil 5: İngiliz 4G İhalesinden Sonra İşletmecilerin Toplam Spektrum Dağılımı

Kaynak: Cullen International

OFCOM mevcut 900 MHz, 1800 MHz and 2 GHz bantlarına yönelik lisansların 4G hizmetleri için kullanılması konusunda önerileri Mart 2013'e kadar inceleyecek olup şu an itibariyle bu bantlara yönelik verilen lisansların hiçbiri işletmecilere bu izni sağlamamaktadır.

3. Mobil Hizmet Kalitesinin İzlenmesi

OFCOM mobil şebekelerdeki hizmet kalitesinin seviyesi hakkında tüketicilere daha doyurucu bilgi verebilmek için olası kalite ölçüm metotlarını değerlendirmekte ve ilgili taraflardan 1 Nisan 2013'e kadar görüşlerini talep etmektedir.

OFCOM'un yaptığı araştırmalara göre tüketiciler veri hizmetleri için artan bir şekilde mobil cihazları kullanmaktadır. Mevcut tüketicilerin yaklaşık %80'i aldıkları mobil hizmetten memnun olsa da OFCOM tüketicilere seçtikleri mobil işletmeci konusunda daha fazla ve daha doyurucu bilgi vermenin gerekli olduğuna inanmaktadır.

Daha detaylı açıklamak gerekirse OFCOM'a göre mobil şebekelerin performansı ile ilgili olarak daha spesifik bilgi sağlanabilmelidir. Bu bilgiler bulunulan coğrafi alandaki farklı kullanım senaryolarını, günün farklı saatlerindeki yoğunluğu ve kalite değişimini ve buna ek olarak bina içi ve bina dışı kullanımdaki farkları da içermelidir. OFCOM; mobil veri hizmetleri ile ilgili kalite raporlamasını sadece yukarıdaki unsurları içerecek şekilde değil, Fransa düzenleyici kurumu ARCEP'in yaptığı gibi mobil video performansını da içerecek şekilde yapmayı planlamaktadır.

1. Genişbantta Büyümeye Karşın Toparlanmanın Gecikmesi

Genişbant kullanımındaki artış, yerleşik işletmeci Eircom'un mali görünümünün iyileşmesine destek vermektedir. Ancak yerleşik işletmeci, maliyet azaltıcı tedbirleri uygulamaya başlamasına, sabit ve mobil genişbant pazarlarında büyümesini sürdürmesine rağmen, hâlâ ana gelir kalemlerinde artış sağlayamamaktadır.

Eircom'un işletim maliyetlerinin geçen yıla göre %7 azalarak 157 milyon avroya düşmesine karşın, gelirleri bir önceki yıla göre %6 azalarak 361 milyon avro düzeyinde gerçekleşmiştir. Toptan şebeke altyapısına erişim ve toptan genişbant erişimi pazarlarında etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak belirlenmiş Eircom,

yeni nesil fiber optik şebekesini üçüncü tarafların kullanımına açmak durumundadır. BMI'ya göre bu durum, ileride Eircom'un mali açıdan düzelmesini engelleyici bir husus olarak değerlendirilmektedir.

BMI'nın tahminlerine göre, İrlanda'da genişbant kullanıcı sayısının 2017 yılında, 2012 yılına göre yaklaşık %20 artışla 2 milyonun üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

1. 4G İhalesinde Yoğun Talep

Kasım 2012'de gerçekleştirilen Hollanda 4'üncü nesil spektrum ihalesinde tekliflerin toplamı 3,8 milyar avro seviyesinde gerçekleşmiştir. Ancak daha şimdiden bazı işletmeciler ihalede teklif ettikleri miktarın finansmanını sağlayamayacaklarını bildirmişlerdir. Yerleşik işletmeci KPN 4G spektrumunun 120MHz'lik kısmı için 1,35 milyar avro ödemeyi kabul etmiş ancak daha önceki vaatlerinin aksine hissedarlarına bu yıl kâr payı veremeyeceğini açıklamıştır.

İhalede ikinci sırayı alan Vodafone Hollanda 4G spektrumunun 70MHz'lik kısmı için 1,38 milyar avro teklif ederken 800MHz bandında spektrum için T-Mobile Hollanda 911 milyon avro ve Tele2 Hollanda 161 milyon avro teklif etmiştir. Tele 2'nin hâlihazırda 2.6 GHz frekans bandında spektrumu bulunmakta olup ilave frekansın bu işletmeciyi hem kırsal alanlarda hem de şehir merkezlerinde avantajlı konuma getireceği tahmin edilmektedir.

Hollanda mobil pazarı büyümeye devam etse de büyümenin çoğunlukla 2G ve ön ödemeli abonelerin 3G ve faturalı abonelik paketlerine geçmesinden kaynaklandığı görülmektedir. Ses dışı hizmetlerden ilave gelirler elde etmeye yönelik çabaların, azalmakta olan ses ve SMS gelirlerini telafi etmeye yetmediği görülmektedir. Bunun sonucunda, KPN ve Vodafone'nin vermiş olduğu yüksek teklifler önümüzdeki yıllarda finansal tablolarında yük oluşturabilecektir.

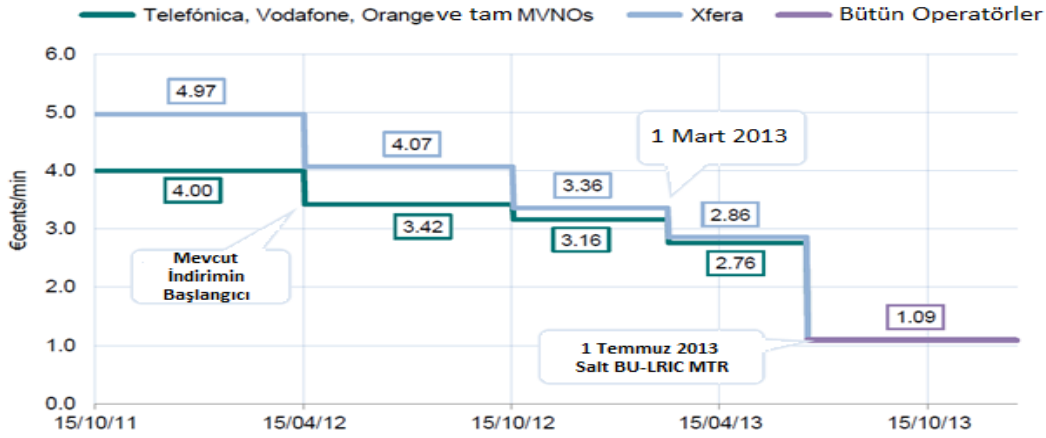

İSPANYA

1. Yeni Mobil Sonlandırma Ücretleri

İspanya'da yeni mobil sonlandırma ücretleri Orange, Telefonica Moviles, Vodafone ve Xfera için 1 Mart 2013 tarihinden 1 Temmuz 2013 tarihine kadar geçerli olacaktır. Buna göre, mobil sonlandırma ücretleri 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren 1,09 sent/dakika olarak uygulanacaktır.

Şekil 6: Nisan 2012–Temmuz 2013 Mobil Sonlandırma Ücretlerinde Kademeli Düşüş

Bu dönemde Orange, Telefonica Moviles ve Vodafone'nin mobil sonlandırma ücretleri 2,76 sent/dakika olmasının yanı sıra Xfera'nın mobil sonlandırma ücreti 2,86 sent/dakika olacaktır. Aşırı artış ve aşırı indirim oranlarına izin verilmeyecek ve mobil sonlandırma ücretleri her bir saniye baz alınarak faturalandırılacaktır.

ABD

1. Ulusal Tüketici Koruma Haftası

FCC'nin Tüketici ve Devlet İlişkileri Bürosu (CGB) Amerikan tüketicilerinin hayatlarını kolaylaştırarak olası mağduriyetlerini azaltmak amacıyla çalışmalarına devam etmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek noktasında yapılan çalışmalardan bir tanesi de

FCC ile Amerikan rekabet otoritesi Federal Ticaret Komisyonu (FTC) arasında yapılan bir protokol gereği 22 yıldır organize edilen Ulusal Tüketici Koruma Haftası çalışmalarıdır. Bu yıl 3-9 Mart 2013 tarihleri arasında yapılacak olan söz konu organizasyonda her iki kuruluş koordineli bir kampanya yürüterek tüketicileri telekomünikasyon sektöründeki hakları konusunda bilgilendirerek daha fazla bilgiyle daha doğru karar vermeye yönlendirmeye çalışacaktır.

CGB, FCC'nin tüketici politikalarının yürütülmesi ve toplumun FCC'nin çalışmaları konusunda bilgilendirilmesinden sorumludur. Birim, tüketici hakları konusundaki her türlü düzenlemenin ve tüketicilerin hayatını kolaylaştıran her türlü aracın topluma mümkün olduğunca tanıtılması amacıyla çalışmalarına devam etmekte olup bu amaçlara yönelik olarak kullandığı en önemli mekanizma FCC internet sitesinde çeşitli konularda yayımlanan kılavuzlardır. Bu kılavuzlardan en çok bilinenleri tüketicilerin onay vermemesine rağmen işletmecilerce haksız tahsil edilen ödemeler (cramming), fatura şokları (bill shock) ve istek dışı abonelik değişiklikleri (slamming) üzerinedir. CGB, sorunları çözmeye yönelik bu tür kılavuzlara ek olarak tüketicileri eğitmeye yönelik başka kılavuzlar da hazırlamaktadır. Bunlardan en çok bilinenleri ise "Evde Genişbant Kullanım Kılavuzu" ve "Genişbant Hız Kılavuzu"dur. "Evde Genişbant Kullanım Kılavuzu" tüketicilerin kafasında evdeki cihaz sayısına bağlı olarak az, orta ve yoğun kullanımda minimum indirme hızları hakkında bir fikir oluştururken, "Genişbant Hız Kılavuzu" dijital oyunlar ya da IPTV gibi tipik çevrimiçi uygulamaların verimli çalışabilmesi için ihtiyaç duyulan minimum bant genişliği konusunda örnekler içermektedir.

CGB, FCC'nin dışı uzanan birimidir ve tüketicilerin her türlü sorununu onların sorularına cevap vererek, onları eğiterek ve onlara mümkün olduğunca doyurucu bilgi sağlayarak çözmeye çalışmakta, bunu yaparken de tüketicilerin bir araya geldiği kütüphaneler, endüstri aktiviteleri, okullar ve dini kurumlar gibi birçok alternatif mekanizmayı kullanmaktadır. CGB sadece bir bilgi sağlama birimi değil, aynı zamanda bilgi alma birimi olarak da fonksiyon görmekte ve gerek tüketicilerin gerekse işletmecilerin düzenlemeler konusundaki geri bildirimini FCC'ye ileterek düzenlemelerinin etkinliğinin analiz edilmesine yardımcı olmaktadır. Birim FCC'nin genel politikası gereği daha çok kişiye ulaşmak için görme ve duyma özürülü bireylere ek olarak İspanyolca konuşan bireylere de hizmet sunmaktadır.

CGB, Ulusal Tüketici Koruma Haftası kapsamında ülke çapında aktiviteler organize edecek olup bu aktivitelerin temel amacı tüketiciyi güçlendirmektir. Bu hafta içerisinde yapılacak aktivitelerden en önemli iki tanesi Fairfax'ta ve Ohio'da yapılacak olan konferanslardır. Fairfax'ta yapılacak konferansta tüketicilere kimlik bilgilerini koruma, yeni televizyon alınırken değerlendirilmesi gereken noktalar, hizmet sunucuların seçimi ve kupon sitelerini kullanırken dikkat edilecek hususlar gibi başlıklarda bilgi verilecek olup; Ohio'da yapılacak konferansta ise yaşlıların kandırılmaktan korunması ve tüketicilerin telekomünikasyon hizmetlerine harcadıkları para konusunda bilinçlendirilmesi işlenecektir¹.

Kabile Radyosu Önceliği: FCC 2010 yılında Amerikan yerli kabilelerinin kabile topraklarına yayın yapmasını kolaylaştırmak ve bu tür radyoların sayısını arttırmak adına bir ilke kararı almış olup bu kararın adı "Kabile Radyosu Önceliği"dir. Kabile Radyosu Önceliği'ne göre yerli kabilelere ve yerli kabile tarafından sahip olunan kurum ve kuruluşlara AM ve FM bantlarında radyo yayını yapmak için daha kolay lisans verilecektir. Kabile Radyosu Önceliği kabilelerin spesifik ihtiyaçları için yayın yapmayı arttırmaya ek olarak kabileler tarafından sahip olunan radyo istasyonlarının sayısını arttırmayı da hedeflenmektedir. Bunu yapmak için de yerel işletmecilik ve mülkiyetin farklılaştırılması konusuna odaklanılmaktadır.

Kabile radyoları için olan ihtiyaç açıktır çünkü federal olarak tanınmış 566 Amerikan Kabilesi ve Alaska Yerli Köyü vardır ve sayıları 4,1 milyon olan Amerikan yerlilerinin yaklaşık 1/3'ü kabile topraklarında yaşamaktadırlar ki bu alan 55 milyon akre büyüklük ile Aalaska hariç ABD yüzölçümünün yaklaşık %2,3'ünü oluşturmaktadır. Durum böyle olmasına rağmen lisansı kabilelerce ya da kabilelerle ilgili gruplarca alınmış radyo sayısı 100'ü bulmamaktadır. FCC uzmanlarınca incelenen yerli kabilelerinde radyonun ciddi bir potansiyeli görülmüştür çünkü bu kabilelerde yaşayan insanlar radyodan acil durumlara hazırlık ve acil durumlardan kurtulma, yerel kültürün korunması, yerel dil ve yerel kültür konularında yararlanabilecek durumda olup bahsi geçen radyolar önemli bilgilerin kabile üyelerine iletilmesi için de kullanılabilir.

¹ Konuya ilişkin detaylı bilgiye <http://www.fcc.gov/blog/national-consumer-protection-week-0> linkinden ulaşılabilir.

Karar 2010 yılında alınmasına rağmen FCC FM frekansları içerisinde kabilelere özgü bantları 1 Mart 2013 tarihi itibariyle ayırmış olup Navajo Kabilesinin sahip olduğu Navajo Teknik Üniversitesinin talebiyle ilk tahsis Crownpoint, New Mexico'da yapılmıştır. İkinci bir tahsis ise Hualapai Kabilesinin talebiyle Peach Springs, Arizona'da yapılmış olup bu iki teklif kabile kökenli başvuru sahipleri için iyi birer örnek oluşturacak ve diğer kabilelerde FM radyo istasyonlarının hızla kurularak çalışmaya başlamasına vesile olacaktır¹.

2. Teknoloji Geçişlerinde Düzenleme Yapma Yol Haritası

FCC Başkanı Julius Genachowski FCC'nin Teknoloji Geçişlerinde Düzenleme Yapma Çalışma Grubunun (TTPTF) Aralık 2012 itibariyle hazırladığı yol haritasını Colorado Üniversitesi'nin Colorado's Silicon Flatirons Center isimli merkezinde yaptığı bir konuşmada açıklamış olup söz konusu yol haritası FCC'nin teknolojiye geçişler olduğu zaman düzenlemelerinde nasıl bir pozisyon aldığını ana hatlarıyla ortaya koymaktadır.

Bahsi geçen yol haritasının odaklandığı üç ana unsur vardır. Bu unsurlar sırasıyla rekabetin devam ettirilmesi, evrensel hizmetin ve tüketici haklarının korunmaya devam etmesi ve kamu güvenliğidir. FCC teknolojide ne tür değişiklik olursa olsun bu üç unsurun sağlıklı bir şekilde devam ettirilmesini ana hedef olarak belirlemiş olup kongrenin çıkartmış olduğu iletişim yasasının ana çatısı yapılacak her türlü düzenlemenin ana unsuru olarak kabul edilmektedir.

2009 yılında ABD'deki tüketicilerin %16'sı akıllı telefona sahipken bu oran 2012 yazı itibariyle %55'in üzerine çıkmıştır. Buna ek olarak yaklaşık üç sene önce piyasaya çıkan iPad gibi tabletler hızla benimsenmiş ve bugün her üç kişiden birinin bir tableti ya da e-kitap okuyucusu olmuştur. Akıllı telefon ve tabletlerin ivmelenmesi kablosuz teknolojilere talebi arttırarak sabit şebekeleri ciddi bir şekilde etkilemiş ve evde sabit bir telefon bulunduran yetişkinlerin sayısını nüfusun %65'ine düşürmüştür. Geçtiğimiz birkaç yıldaki gelişmeler bilginin paylaşımının hızla form değiştirdiğini göstermekte olup tüketiciler bu hızlı değişimden önemli faydalar görmüştür.

¹ Konuya ilişkin detaylı bilgiye <http://www.fcc.gov/blog/tribal-radio-priority> linkinden ulaşılabilmektedir.

FCC, düzenlemelerinin bu denli hızlı gelişmelerle paralel olması için yapılan her türlü düzenlemenin kongrenin direktifleriyle uyumlu olmasının temin edilmesine, bu yapılırken de teknolojinin nabzını tutacak derecede esneklik sağlanılmasına dikkat göstermektedir. Bu amaca binaen yapılan çalışmalar arasında ülkenin ilk ulusal genişbant planının hazırlanması, evrensel hizmet ilkelerinin yeniden belirlenmesi, iç taşıyıcı sistemlerinin yeni teknolojilere uyumlu hale getirilmesi ve frekans spektrumunun mümkün olduğunca boşaltılarak yeni teknolojilere yer açılması gibi gelişmeler vardır. Bununla birlikte, gerek yapılmış olan düzenlemelerin gerekse gelecekte yapılacak olan düzenlemelerin temel referansı yukarıda sayılan üç ana unsurdur. TTPTF mevcut ve gelecekteki düzenlemeleri açık, doygun veriyle ve dikkatli analizlerle inceleyerek bugünün ve geleceğin elektronik haberleşme pazarında yapılması önerilen düzenlemelere ek olarak hangi düzenlemenin kaldırılması gerektiğini ve hangi düzenlemenin güncellemeye ihtiyaç duyduğunu belirlemektedir. Birimin bu amaçla planladığı bir çalıştay 18 Mart 2013 tarihinde gerçekleştirilecek olup söz konusu çalıştayda teknoloji geçişlerinde temel olarak kullanılacak veriler ve analiz yöntemleri tartışılacaktır.

2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

BEREC

Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Grubu (BEREC) 2010 yılının Ocak ayında aktivitelerine başlamış ve 2011 yılı içerisinde Avrupa Düzenleyiciler Grubu'nun yerini alarak tamamen fonksiyonel hale gelmiştir. BEREC'in başlıca görevleri;

- Düzenleyici kurumlar arasında ortak yaklaşımları belirlemek, en iyi uygulamaları öne çıkarmak ve AB düzenleyici çerçevesinin uygulanmasına yönelik rehberler oluşturmak,
- Talep eden düzenleyici kurumlara yardımcı olmak,
- Spesifik düzenleyici konulara ilişkin Komisyon'un taslak kararları, tavsiyeleri ve rehberlerine görüş oluşturmak

olarak sıralanabilir.

Ülkemiz, BEREC çalışmalarına gözlemci olarak katılmaktadır.

1. Çek Cumhuriyeti Sabit Telefon Sonlandırma Piyasasına İlişkin BEREC Görüşleri

BEREC, Çek Cumhuriyeti'nin sabit telefon sonlandırma hizmetleri piyasasına ilişkin olarak yeni bir ortak fikir belgesini kabul etmiştir. Söz konusu belgede, Avrupa Komisyonu'nun, Çek Cumhuriyeti düzenleyici kurumu CTU'nun taslak tedbirlerinin uygulanması halinde iç pazar için bir engel oluşturacağı şeklindeki endişelerinin yersiz olduğu ifade edilmektedir.

Avrupa Komisyonu'nun endişesinin kaynağı, Çek Cumhuriyeti düzenleyici kurumu CTU tarafından yerleşik işletmeciye uygulanacak olan sabit sonlandırma ücretlerinin diğer Avrupa ülkelerinden farklı olmasıdır. Bununla birlikte BEREC, CTU'nun, belirlemiş olduğu sonlandırma ücretlerinin nasıl belirlendiğini gerekçelendirmekle

yükümlü olduğunu ancak diğer AB ülkelerinden neden farklı olduğunu gerekçelendirmek durumunda olmadığını ifade eden bir görüş yayımlamıştır¹.

ITU

Birleşmiş Milletler'in bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki uzmanlık kuruluşu olan ITU'nun genel merkezi İsviçre/Cenevre'de bulunmakta olup, dünya genelinde 12 bölge ve alan ofisi bulunmaktadır. 1865 yılında Uluslararası Telgraf Birliği olarak kurulan söz konusu kuruluşun kurucu üyeleri arasında ülkemiz de yer almaktadır. 193 üye ülkesi bulunan ITU'nun en önemli karar organı ITU Konseyidir ve ülkemiz, 2002 yılından bu yana üst üste 3 dönemdir Konsey üyeliği görevini yürütmektedir.

1. Dünya Genelindeki Teknolojik Gelişmeler

ITU tarafından yayımlanan son verilere göre, dünyada, bilgi ve iletişim teknolojilerine (BİT) yönelik talep hâlâ kuvvetli bir şekilde devam etmektedir. Söz konusu yukarı yönlü harekette, genişbant İnternet kullanımının artması etkili olmaktadır.

2. Mobil Telefon

2014 yılı itibariyle dünya genelinde yaklaşık 7 milyar mobil telefon abonesinin olması beklenmektedir. Mevcut durumda, mobil abone sayısının yarısından fazlası Asya kıtasında bulunmaktadır. 2013 yılı sonu itibariyle nüfusa göre mobil telefon penetrasyonunun gelişmiş ülkelerde %128, gelişmekte olan ülkelerde %89, dünya genelinde ise %96 ortalamaya sahip olması beklenmektedir. ITU'ya göre, mobil telefon abone sayısındaki büyüme rakamları doyum noktasına yaklaşmıştır.

¹ Konuya ilişkin detaylı bilgiye

http://berrec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berrec/opinions/1157-berrec-opinion-on-phase-ii-investigation-pursuant-to-article-7a-of-directive-200221ec-as-amended-by-directive-2009140ec-case-cz20121392-call-termination-on-individual-public-telephone-networks-provided-at-a-fixed-location-market-3-in-the-czech-republic linkinden ulaşılabilmektedir.

3. İnternet

ITU, 2013 yılı sonu itibariyle, dünya genelinde 2,7 milyar kişinin, diğer ifadeyle nüfusun yaklaşık %39'unun internet kullanacağını tahmin etmektedir. Bununla birlikte söz konusu oranın, gelişmekte olan ülkelerde %31, gelişmiş ülkelerde ise %77 seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir. 2013 yılı sonu itibariyle, Avrupa'nın %75, Asya ve Pasifik'in %32, Afrika'nın ise %16 internet penetrasyonuna sahip olması beklenmektedir.

4. Fiyatlandırma ve Kullanım

Sabit genişbant internet hizmetlerine yönelik ücretler, son 5 yılda, kişi başı GSMH bazında %82 düzeyinde bir düşüş göstermiştir. Sabit genişbant hizmetler için ödenen ücretler, gelişmiş ülkelerde kişi başı milli gelirin %1,7'sine karşılık gelirken, az gelişmiş ülkelerde bu oran %30'un üzerinde seyredabilmektedir.

Ülkeler arasında, genişbant internet erişiminde, bağlantı hızlarında hâlâ önemli farklılıklar bulunmaktadır. Afrika'da sabit genişbant abonelerin sadece %10'u 2 Mbps üzerindeki hızlardan yararlanabilmektedir.

ITU'ya göre, dünya genelinde, erkeklerin %41'i, kadınların ise %37'si internet kullanıcısı durumundadır. Gelişmekte olan ülkelerde kadınlar ile erkekler arasında internet kullanımı açısından %16 fark bulunurken, gelişmiş ülkelerde söz konusu fark %2'ye kadar düşmektedir. Mobil teknolojilerin gelişmesiyle birlikte, aradaki farkın giderek azalması beklenmektedir.

CEPT

Türkiye'nin de 1959 yılında diğer 18 Avrupa Ülkesi ile birlikte kurucu üyesi olduğu CEPT, Batı ve Doğu Avrupa'dan 48 ülkenin üye olduğu Avrupa merkezli bir kuruluştur. CEPT, posta ve telekomünikasyon alanlarında üyeleri arasında işbirliği ve dinamik bir pazar oluşturmak amacıyla tüm düzenleme ve frekans planlaması çalışmalarını, Avrupa Komisyonu ve Avrupa Telekomünikasyon Standartları

Enstitüsü (ETSI) ile işbirliği içerisinde sürdürmekte ve alınan kararların AB mevzuatı haline getirilmesine yönelik çalışmalar yapmaktadır.

Türkiye, telekomünikasyon politikalarını Avrupa ile uyumlu olarak oluşturduğundan, CEPT'in frekans planlamaları ve telekomünikasyon düzenlemeleriyle ilgili çalışmalarını etkin bir şekilde takip etmektedir. Yapılan düzenlemelerin ve frekans planlamalarının altyapısında CEPT tarafından yürütülen bu çalışmalardan fayda sağlanmaktadır.

1. FTTH Konseyi Konferansı'nda PT TRIS Çalıştayı

CEPT'in Elektronik İletişim Komitesi/Numaralandırma, Adlandırma ve Adresleme Çalışma Grubuna (ECC/WG NaN) bağlı Teknik Düzenleyici Sorunlar Proje Ekibi (PT TRIS), 19 Şubat 2013 tarihinde Londra'da Eve Kadar Fiber (Fiber-To-The-Home/FTTH) Konseyi bir çalıştay düzenlemiştir¹. Çalıştay, 40'ın üzerinde konferans delegesi ile yüksek katılımlı bir toplantı olmuştur.

Bu çalıştayın düzenlenme amacı, farklı Avrupa ülkelerinde halen devam eden ulusal eşleştirme girişimlerini mercek altına almaktır. Çalıştayda, sadece bu girişimlerin kapsamı ve hedeflerine değil, aynı zamanda farklı projelerden öğrenilecek dersler ile genişbant şebeke geliştiricilerinin projelerden nasıl yarar sağlayabileceklerine de odaklanılmıştır.

Çalıştayda yer alan konuşmacıların sunumlarına aşağıdaki linklerden erişilebilmektedir:

1. [Virgilijus Stundzia](#), Litvanya İletişim Kurumu, PT TRIS Başkan Yardımcısı
2. [Wolf-Dietrich Grussmann](#), Avrupa Komisyonu, Düzenleme ve Koordinasyon Birimi Başkanı
3. [Antonio García Zaballos](#), Amerika ülkeleri Kalkınma Bankası
4. [Natalija Gelvanovska](#), Dünya Bankası, Kıdemli BİT Uzmanı
5. [Jan Van Ooteghem](#), Belçika, Ghent Üniversitesi, Proje Lideri / Araştırmacı
6. [Marzena Śliz](#), Polonya Ulusal Düzenleme Kurumu (UKE)
7. [Steffen Schmitt](#), Almanya Federal Şebeke Kurumu,

¹ Çalıştaya ilişkin detaylı bilgiye <http://www.cept.org/ecc/news/pt-tris-workshop-at-the-ftth-council-conference-excel-arena-london-19-feb-2013> linkinden ulaşılabilir.

8. [Jelena Chomaniuk](#), Litvanya İletişim Kurumu, Şebekeler ve Erişim Dairesi, Baş Uzman
9. [Edwin Wiedmer](#), İsviçre, BAKOM, Sabit Şebekeler ve Evrensel Hizmetler, Haberleşme Mühendisi

OECD

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kalkınma ve yardımlaşma amacıyla kurulmuş bir ekonomik işbirliği örgütüdür. Halihazırda ülkemizin de üyesi olduğu OECD'nin 34 üyesinin büyük çoğunluğu gelişmiş ve serbest piyasa kapitalizmini benimsemiştir. Esas olarak OECD üye ülkelerden topladığı verileri analiz ederek üyelerinin ekonomik durumunu izlemekte ve ekonomik alanda politika önerilerinde bulunmaktadır. Bu çerçevede, düzenleyici reform, bilim ve teknoloji, internet, rekabet gibi konular OECD'nin ilgilendiği alanlar arasında yer almaktadır.

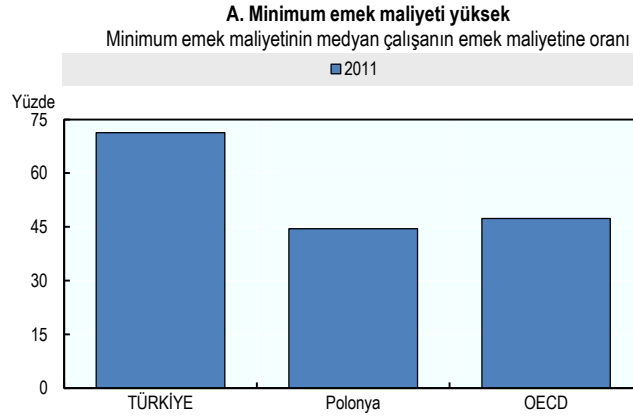
1. “Economic Policy Reforms 2013: Going for Growth” Adlı Rapor

Geçtiğimiz günlerde OECD, “*Economic Policy Reforms 2013: Going for Growth*” adlı ekonomi raporunu kamuoyuna açıklamıştır. OECD Genel Sekreteri Angel Gurría tarafından yapısal reformlar konusunda OECD'nin bayrak raporu olarak adlandırılan rapor OECD'ye üye ülkeler ile Brezilya, Çin, Hindistan, Endonezya, Rusya ve Güney Afrika'yı kapsamaktadır. Raporda kalıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme ile elde edilecek refah artışının ancak yapısal reformlarla mümkün olacağı ifade edilirken, yaşanmakta olan ekonomik krizin etkisiyle çok sayıda ülkenin yapısal reform sürecini hızlandırdığı tespitine yer verilmektedir. Ayrıca, rapor kapsamında ülke bazında da ayrıntılı değerlendirme ve politika önerilerine yer verilmektedir.

Bu rapor çerçevesinde, OECD'ye göre Türkiye'de minimum emek maliyeti OECD ortalamasından ve benzer bir ülke olarak kabul edilen Polonya'dan yüksektir. Yüksek emek maliyeti de ülkenin uluslararası piyasalardaki rekabet gücünü azaltmaktadır. OECD bu sorunu aşmak için emek piyasasının esnekleştirilmesine yönelik asgari ücretteki artışın sınırlandırılması, asgari ücretin coğrafi olarak farklılaştırılması ve

işveren tarafından ödenen sosyal güvenlik katkı payının azaltılarak aradaki farkın vergi gelirlerinden karşılanması gibi politikalar önermektedir.

Şekil 7: Minimum Emek Maliyeti

Kaynak: OECD

Yapısal reformların başka bir önemli ayağı olan mal piyasalarında reform kapsamında OECD şebeke endüstrilerinde ve tarımda verimliliği azaltan rekabet engellerinin kaldırılmasını önermektedir. OECD'ye göre Türkiye'de elektrik ve doğalgaz üretim/dağıtım sektörleri ile telekomünikasyon sektöründe serbestleşme planları çok yavaş uygulanmaktadır. OECD politika önerisi olarak bu sektörlerdeki serbestleşme süreçlerinin hızlandırılmasını tavsiye etmektedir. Ayrıca, OECD tarım alanında da fiyat mekanizmasını bozan devlet müdahaleleri yerine doğrudan gelir desteği uygulanmasını önermektedir.

GSMA

GSMA (GSM Association – GSM Birliği) 220'nin üzerinde ülkeden 800 mobil işletmeciye ilaveten mobil ekosisteminde yer alan terminal cihazı üreticileri, yazılım şirketleri, teçhizat sağlayıcıları ve internet şirketleri ile finansal hizmetler, sağlık, medya, ulaştırma gibi sektörlerde faaliyet gösteren 230'un üzerindeki şirket ve kuruluşu bir araya getiren bir sivil toplum kuruluşudur.

1. Mobil Dünya Kongresi

GSMA tarafından düzenlenen Mobil Dünya Kongresi (Mobile World Congress) İspanya'nın Barcelona şehrinde 25-28 Şubat tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Kongreye 200 ülkeden 72.000'in üzerinde katılımcı iştirak ederken, 1.700 şirket kongrede hizmet ve ürünlerini tanıtmaya fırsatı bulmuştur. Kongreye katılanlar arasında mobil işletmecilerin yanı sıra mobil pazarın birer parçası haline gelen reklam, sağlık, eğlence ve eğitim gibi farklı sektörlerden kurum, kuruluş ve organizasyonlar da yer almıştır.

Kongrenin açılış gününde anılan kuruluş tarafından yayımlanan Mobil Ekonomi 2013 başlıklı raporda 2017 itibariyle dünyada mobil abone sayısının 4 milyarı, mobil işletmecilerin veri gelirlerinin ise ses gelirlerini geçeceği tahmin edilmektedir. Veri gelirlerinin ses gelirlerini geçme tarihinin, gelişmiş ülkelerde 2014 olarak gerçekleşeceği belirtilmektedir¹.

¹ Kongreye ilgili ayrıntılara www.gsma.com adresinden erişilebilmektedir.